

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ,
СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

**СУЧАСНЕ ДОШКІЛЛЯ У КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ
ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ**

*Збірник матеріалів
II Всеукраїнської науково-практичної конференції*

Черкаси 2017

ББК 74.1
С 89
УДК 372.3

Рекомендовано Вченою радою
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
(протокол № 1 від 30 серпня 2017 р.)

Рецензенти:

Шпак В. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

Сіренко А. Є., кандидат педагогічних наук, завідувач відділу дошкільної освіти КНЗ «Черкаський обласний інституту післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради».

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів та посилань несуть автори статей.

- **Сучасне дошкілля у контексті інтеграції до європейського освітнього простору:** Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції; Черкаси, 27-28 вересня 2017 р. / Упорядники І. В. Єнгаличева, І. О. Ніколаеску, Т. А. Слюсар. – Черкаси : Видавець О. Вовчок, 2017. – 184 с.
ISBN 978-966-8645-99-0

Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції містить результати досліджень науково-педагогічних працівників, студентів з актуальних проблем сучасного дошкілля. До збірника увійшли нові розвідки, присвячені загальним питанням дошкільної освіти в сучасних соціокультурних умовах, професійно-педагогічної компетентності педагогічних працівників в умовах інтеграції у світовий освітній простір, упровадження інноваційних технологій у сучасній навчально-виховній практиці ДНЗ, взаємодії дошкільного навчального закладу з родиною, а також презентується практичний досвід щодо використання сучасних технологій та науково-методичного супроводу розвитку дитини в контексті багатомірності освітнього простору.

ISBN 978-966-8645-99-0

© Колектив авторів, 2017

ЗМІСТ

Передмова	6
Богуш А. М. Лінгводидактичний вектор нормативного мовлення дітей дошкільного віку	9
Бондар В. Г. Методи та форми організації позакласної роботи з молодшими школярами.....	13
Бородуліна І. Г. Формування комунікативних здібностей у дітей старшого дошкільного віку засобами сюжетно-рольової гри.....	19
Ванько К. І. Формування усвідомленого ставлення батьків щодо розвитку дітей дошкільного віку відповідно до концепції нової української школи	23
Дмитренко А. П. Професійна підготовка майбутніх вихователів до проведення занять з фізичної культури.....	28
Дубровіна І. В. Логориміка як засіб формування звуковимови дітей дошкільного віку.....	32
Сигаличева І. В. Групові форми методичної роботи у дошкільному навчальному закладі.....	37
Журавко Т. В. Особливості патріотичного виховання дітей дошкільного віку у сучасному освітньому просторі.....	41
Зобенько Н. А. Сучасні тенденції впливу сім'ї на соціалізацію дітей.....	44
Караван О. С. Роль інновацій у дошкільному навчальному закладі.....	48
Кічук А. В. Деякі аспекти проблеми розвитку у майбутніх вихователів професійної рефлексії.....	53
Кічук Н. В. Компетентність саморозвитку: деякі шляхи формування у майбутніх вихователів в умовах вишу.....	56
Кічук Я. В. Правозахисна і правореалізаційна функції вихователя у контексті викликів сьогодення.....	60
Коваленко О. А. Особливості професійної підготовки майбутніх вихователів та майбутніх учителів початкової школи в умовах сучасної освіти.....	64
Козинець О. Д. Види передового досвіду та їх використання в системі вітчизняної медичної освіти другої половини ХХ століття.....	68

Корінна Г. О. Взаємодія дошкільного навчального закладу з родиною у процесі статево-рольової соціалізації дошкільників.....	72
Лесіна Т. М. Здатність майбутнього вихователя розвивати у дошкільників соціальні уміння і навички як педагогічна проблема.....	76
Лугіна О. В. Специфіка літератури для дітей.....	79
Луценко О. І., Мамасва Л. Т., Кримова Т. М. Метод проєктів як інноваційна методика вивчення природничих дисциплін майбутніми вихователями дошкільного навчального закладу.....	83
Лютова Т. Моральне виховання дошкільників у процесі спілкування з дорослими.....	87
Ляховець О. О. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку засобами музики.....	90
Мироненко І. Є. Особливості створення предметно-ігрового середовища у дошкільному навчальному закладі.....	93
Мовчан В. І. Особливості ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з творами образотвірчого мистецтва.....	96
Назаренко Г. А. Актуалізація проблеми формування автентичності особистості у дошкільному дитинстві.....	99
Нікітська Ю. М. Система дошкільної освіти у Великій Британії.....	103
Ніколаєску І. О. Використання інтерактивних форм і методів навчання на практичних заняттях під час вивчення курсу «Теорія та методика розвитку рідної мови дітей дошкільного віку».....	106
Онищенко С. Г. Еколого-розвивальне середовище дошкільного навчального закладу.....	111
Панченко О. О. Організація дослідницької діяльності в умовах дошкільного навчального закладу.....	114
Парубченко М. С. Особливості ознайомлення обдарованих дітей дошкільного віку із суспільним довкіллям.....	119
Прокопенко В. В. Створення фундаменту успішності дитини в умовах впровадження концепції «нової української школи».....	123

Радько Ю. Р. Мовлення дітей третього року життя: загальна характеристика.....	127
Рогачко М. С. Проблеми у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти.....	132
Сиренко А. Е. Формирование у детей дошкольного возраста культуры здоровья по средствам тесного сотрудничества дошкольного учреждения с родителями воспитанников.....	137
Слюсар Т. А. Критерії визначення професійної компетентності майбутніх учителів початкової школи.....	142
Соловей Ю. О. Типи дошкільних навчальних закладів в Україні в історії та практиці розвитку ідей про дошкільне виховання	146
Стрілець А. В. Логопедична допомога дітям у Німеччині.....	150
Федоренко С. О. Наукові й виховні принципи навчання як важлива дидактична основа художньої освіти.....	156
Фунгікова О. О. Інноваційні технології в дошкільлі: «хмарні» технології та їх характеристика.....	159
Чичук А. П. Підходи до професійної підготовки майбутніх вихователів у США.....	163
Швидка С. О. Виховання особистості дитини у світлі астрологічного пізнання.....	167
Шняк В. П. Прийоми педагогічної реабілітації при порушеннях поведінки дітей дошкільного віку.....	170

3. Зразків П. І. Методи і методологія психолого-педагогічного дослідження. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrdoc.com.ua/text/17854/index-4.html?page=2>.

4. Кловак Г. Т. Основи педагогічних досліджень : навч. посіб. / Г. Т. Кловак – Чернігів : Чернігівський державний центр науково-технічної і економічної інформації, 2003. – 260 с.

5. Пастух Т. В. Вивчення й узагальнення перспективного педагогічного досвіду / Т. В. Пастух // Завучу. Усе для роботи. – 2013. – № 11–12. – С. 2–35.

Корінна Г. О.,
*кандидат педагогічних наук, викладач
кафедри психології та педагогіки розвитку дитини
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини
м. Умань, Україна*

ВЗАЄМОДІЯ ДОШКІЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ З РОДИНОЮ У ПРОЦЕСІ СТАТЕВО-РОЛЬОВОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНИКІВ

Нині, актуальним постає питання статево-рольової соціалізації особистості в дошкільному дитинстві, завдання якого полягає в поступовому опануванні нею соціокультурних досягнень суспільства, формуванні здатності усвідомлювати себе як представника певної статі тощо. Процес статево-рольової соціалізації визначається як інтеріоризація індивідом соціальних норм, моральних правил, ціннісних орієнтацій, знань, настанов, що забезпечує його активне залучення до життєдіяльності конкретного суспільства і творчу взаємодію з ним [5].

Питання статево-рольової соціалізації досліджувалося істориками, філософами, етнографами, фізіологами, проте у руслі психолого-педагогічної проблематики вона почала вивчатися лише в другій половині XIX століття. Головним предметом дослідження психологів і педагогів з проблеми статево-рольової соціалізації стали психологічні та соціальні функції статево-рольових стереотипів (Дж. Мід, Е. Фромм, Д. Ісаєв, В. Каган); статеві диференціації при

формуванні психологічної статі, статевої ідентичності та механізми її розвитку (Г. Авер'янова, К. Веселовська, Т. Говорун, Д. Колесов, О. Кононко, А. Личко, В. Москаленко, А. Палій, Ю. Приходько).

Відомо, що факторами формування статево-рольової соціалізації у дитячому віці є сім'я (батьки, брати або сестри) та дошкільний навчальний заклад (у першу чергу вихователі). Відтак, у сім'ї починають формуватися взаємовідносини, які мають місце в суспільстві – економічні, політичні, соціальні, духовні. Але на противагу суспільним, внутрішньосімейні відносини характеризується близькістю, неповторністю задушевних зв'язків батьків і дітей, глибоким особистісним контактом між ними. Це зумовлює їх виховну силу, сприяє інтенсивності, міцності й глибини засвоєння дитиною моральних норм і правил, формуванню емоційно-ціннісних ставлень і соціально схваленої поведінки [5, с. 8].

Первинність сім'ї у процесі статево-рольової соціалізації особистості дошкільника зумовлюється тим, що дитина засвоює перші знання про людські відносини – елементарні правила поведінки в суспільстві чоловіка та жінки, норми соціальних відносин. Завдяки батькам дитина опановує уміння орієнтуватися у соціальних питаннях, набуває навички спілкування з людьми різних вікових категорій і соціальних прошарків. Виходячи з цього, сім'я є базовою групою, що сприяє залученню особистості до активних соціальних відносин, які вона має засвоїти в процесі виконання соціальної ролі дитини [4, с. 13].

У сім'ї дитина починає осмислювати спільні норми та цінності, що робить можливим її сприйняття серед товаришів по іграх, у дитячих вікових колективах, неформальних об'єднаннях, членом якого вона стає або на які просто орієнтуватиметься у житті [5, с. 118]

Слід зазначити, що успішною умовою статево-рольової соціалізації особистості дошкільника є тісний зв'язок сім'ї та дошкільного навчального закладу, їх взаємодопомога для ефективного процесу статево-рольової соціалізації дитини-дошкільника. Очевидно, що сім'я та дошкільний

навчальний заклад, виконуючи свої функції, не замінюють один одного, а взаємодіють для різностороннього розвитку дитини.

Дошкільний навчальний заклад – це простір життя дитини, у якому вона повноцінно живе. Тому вся діяльність ДНЗ має «сприяти становленню особистості як творця і проектувальника власного життя, гармонізації і гуманізації відносин» між дітьми та вихователями, дошкільним закладом та сім'єю [3, с. 75].

Важливим фактором, що сприяє поліпшенню статево-рольової соціалізації дитини, є взаємодія сім'ї й дошкільної установи, під якою розуміють природний зв'язок, що ґрунтується на активній взаємній зацікавленості цих соціальних інститутів у формуванні та розвитку зростаючої особистості, дієвому впливові один на одного як способі існування, де кожний вкладає в спільну справу (статево-рольову соціалізацію дітей дошкільного віку) те, в чому його участь є найбільш корисною і продуктивною [5, с. 353]

На думку О. Анцупова та А. Шипілова, взаємодія – це «сукупність процесів впливу різних об'єктів один на одного, їхня взаємозумовленість та зміна стану чи взаємоперехід, а також породження одним об'єктом іншого. Якості об'єкта можуть проявитися і бути пізнаними лише у взаємодії з іншими об'єктами. Взаємодія є інтегруючим фактором, за допомогою якого відбувається поєднання частин у певний тип цілісності – структуру» [1, с. 47].

Взаємодія сім'ї й дошкільного навчального закладу, батьків і вихователів, як засобу позитивного впливу на дитину, підтримки формування та розвитку її особистості – єдина, цілісна система, що виникає унаслідок встановлення соціальних зв'язків між індивідами та реалізації ними суспільних відносин у процесі об'єднання, функціонального розподілу та узгодження діяльності.

Таким чином, взаємодія сім'ї й дошкільного закладу – це складний процес взаємовпливу цих соціальних інститутів один на одного, «реалізація зв'язків і відносин суспільної установи і малої групи, головною метою якого є виховання дитини протягом усіх років» [2, с. 38]

Головна роль у забезпеченні сприятливої статево-рольової соціалізації дитини відводиться соціально-педагогічній діяльності дошкільного закладу, основним завданням якого є формування світогляду, уміння самостійно мислити, здатності до самопізнання і самореалізації у різних видах творчої діяльності, сприяння становленню особистості як творця і проектувальника власного життя, гармонізації і гуманізації відносин між дітьми й вихователями, дошкільною установою і родиною, ґрунтуючись на ідеї самоцінності дитинства, діалогу, усвідомленого вибору особистого життєвого шляху, соціальна адаптація, яка означає сприйняття гендерних стереотипів, засвоєння гендерних цінностей, стандартизацію мовлення, жестів, символів, характерних для індивідів певної статі, формування відповідного гендерного типу особистості.

З огляду на вищевказане важливим питанням повноцінної статево-рольової соціалізації дитини-дошкільника є залучення батьків до навчально-виховного процесу дошкільної освітньої установи, їх взаємозв'язок, в якому сім'я і дошкільний навчальний заклад виступають першими соціальними виховними інститутами, які забезпечують всю цілісність соціально-педагогічних та культурно-виховних умов для життя, розвитку та самореалізації дитини.

Спираючись на вище викладені факти, можна зробити висновок, що сім'я й дошкільний навчальний заклад – два важливі інститути статево-рольової соціалізації особистості дошкільника. Їх виховні функції різні, але для досягнення повноцінної і успішної статево-рольової соціалізації дитини-дошкільника потрібна їх взаємодія, де дошкільна освітня установа сприяє інтеграції (уніфікації) дитини в соціум, а сім'я покликана забезпечити індивідуалізацію (диференціацію) дитячого розвитку [3].

Література:

1. Анцупов А. Я. Словар конфликтолога / А. Я. Анцупов, А. И. Шипилов. – 2-е изд. – СПб. : Питер, 2006. – 528 с.
2. Докуніна Е. М. Взаємодія семи і школі в формуванні нравствених основ поведіння молодших школярів: дис. канд. пед. наук: 13.00.01 / Докуніна Елена Михайлівна. – К., 1993. – 134 с.

3. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа) // Книга історії, етики, основ правознавства: довідково-метод. вид. / упоряд.: Р. І. Євтушенко, О. В. Галегова. – вид. 2-е доповн. – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – С. 72–92.

4. Смирнова Е. О. Структура и динамика родительских отношений / Е. О. Смирнова, М. В. Бікова // Вопр. Психологи. – 2001. – № 6. – С. 13–14.

5. Соціалізація дітей шкільного віку у взаємодії сім'ї і школи: Монографія. – Київ : Фенікс, 2009. – 416 с.

Лесіна Т.М.,
*доцент кафедри загальної педагогіки,
дошкільної та початкової освіти
Ізмайльського державного гуманітарного університету
м. Ізмаїл, Україна*

ЗДАТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ РОЗВИВАТИ У ДОШКІЛЬНИКІВ СОЦІАЛЬНІ УМІННЯ І НАВИЧКИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Євроінтеграційні процеси, що активізувалися у вітчизняній освітній сфері, додали гостроти проблемі становлення вихователя дошкільних навчальних закладів, який здатен розв'язувати надто складні новопосталі завдання. При цьому, якщо розуміти сенс євроінтеграційних перетворень в усіх освітніх ланках – якість педагогічного супроводу процесу розвитку у дітей тих життєвих компетентностей, що забезпечують їх здатність успішно діяти в повсякчас змінювальному соціальному довкіллі (І. Бех, В. Кремень, В. Луговий, О.Савченко та ін.), то важко переоцінити вагу вищої школи – основного етапу професійної підготовки педагога – дошкільника. Тому на перший план виходить соціально-педагогічна вимога українського соціуму до особистісно-професійної готовності майбутнього вихователя розвивати особистість дитини як суб'єкта соціальної дії.

Акценти реалій сьогодення додають і дошкільному дитинству, і професіограмі фахівця дошкільної освіти нових характеристик. Йдеться про віддзеркалення таких тенденцій: збільшення кількості 6-річних вихованців, які за різних причин залишаються ще на один рік у дошкільних навчальних